

A nyúlón túl

Virgilius Moldovan kiállításához

Nyíregyházi Városi Galéria, Pál Gyula Terem, Váci Mihály Kulturális Központ,
Nyíregyháza, 2017. IV. 6. – V. 10.

SZABÓ ATTILA

Kezdjük úgy, hogy Nyíregyházának nagy szüksége volt már egy ilyen kiállításra. Nemcsak a szűk, művészetkedvelő, azon belül a még szűkebb, kortárs művészetre is kíváncsi réteg ízlésének simogatására gondolok,

helyszínre tagolásával el lehet érni, hogy tematikai csoportok kialakításával a látogató maga határozhatja meg a bejárás sorrendjét, akár három eltérő időpontban visszatérve más-más szegmensen ismerkedhet meg – persze ha az elsőt látva meg tudja állni, hogy

fotó: Németh Erika

Enteriőr **VIRGIILIUS MOLDOVAN** kiállításán a Nyíregyházi Városi Galériában. Előtérben a Reinhold (2013, bronz, 40x55x30 cm), háttérben balra a Suzanna (1995, bronz, 75x43x43 cm), jobbra a Smiley (2013, bronz) című alkotások

hanem valóban Nyíregyházára. *Virgilius Moldovan* kiállítását hasonló kvalitású tárlatok sorának kellene követnie éveken keresztül, hogy a természetes kerékvágásba zökkenjen az, ami hosszú ideje nincs ott. Ezért csakis üdvözölni lehet azt a kezdeményezést, hogy a szabolcsi megyeszékhelyen is látható immár ilyen színvonalú, méltán nagy látogatószámra érdemes kortárs képzőművészeti tárlat, és remélem, nem csak a magam nevében mondhatom, hogy ez még *csak* egy pozitív folyamat erős kezdete.

Szobrászati tárlatot nem könnyű rendezni, sokkal bonyolultabb, mint mondjuk egy táblaképekből álló kiállítást, főleg akkor, ha a szobrok többsége ilyen grandiózus méretű, és anyagát tekintve valamivel sérülékenyebb is a kő vagy bronz plasztikáknál, emiatt gondosabb mozgatást és szállítást igényel. Rögtön egymáshoz közel és csupán pár perc sétára, három helyszínen, három eltérő karakterű térben láthatjuk a műveket, ami több szempontból is nagyon jó döntés volt. A művek három

azonnal ne lássa a másik kettőt is. Másrészt így szélesebb közönséget szólíthat meg a művész, s általa a rendezők, de egyben az adekvát befogadást is segítheti, amennyiben az érdeklődők mindhárom helyszín bejárása után egy maradandó és komplex tapasztalattal gazdagodva térhetnek vissza a napi rutinjukhoz.

A Nyíregyházi Városi Galéria emeleti termeiben portrészobrokat láthatunk bronzba öntve és szilikon borítású műgyantából formázva, mellettük groteszk gyermekalak magasodik egy posztamensen, és fodrosan kövér figurák fürtökbe rendeződött tömege jelenik meg a művész vásznain is. Van valami megfoghatatlanság, valami távoli ezekben a portrékban, pedig látszólag pontos megfigyelések és rutinos mozdulatok vezették az alkotó kezét. A Városi Galériából a Pál Gyula Terembe átsétálva leülepedhet kicsit az első benyomás impressziója (már ha a galériában kezdtük a sort), közben fejben leltárba vehetjük az egyes műveket, és kezdünk is valami összegzés felét kialakítani magunkban, ami pillanatok múlva úgymint fenekestül fel lesz forgatva.

Enteriőr **VIRGIlius**
MOLDOVAN kiállításán a Váci Mihály Kulturális Központban. Előtérben a Florence (szilikon), hátrébb a Colossal Head II. (2000, szilikon, 90x110x100 cm), leghátul a Colossal Head I. (2000, szilikon, 90x110x100 cm) című művek

Enteriőr **VIRGIlius**
MOLDOVAN kiállításán a Pál Gyula Teremben. Előtérben a Citoyen (2015, szilikon, 300x170x100 cm), hátrébb a Rabbit Hunter (2008, szilikon, 300x110x140 cm), a falon a Kunsthistorisches Cupola (olaj, vászon) című művek

A Pál Gyula Teremben léptéket váltunk, ami szembetűnő az emberi figurák méretében, de azon túl is. A nyers közvetlenség elementárisan hat, és ezt majdnem szó szerint kell érteni. Biztos, hogy nem azt tapasztaljuk, amire számítottunk, érdemes hát kicsit elidőzni és körbejárni az alakokat, egy gondolat erejéig előkeresni emlékeinkből az ideális test arányait és azt az ipart, amely erre a vágyképre épít, majd mindezt rávetíteni az itt látottakra. A kissé eszelős ábrázátú, sztoikus filozófus alakját idéző kövér óriás mögé bújva (vagy bújítva) a türannosz egykedvűen tart magasba egy nyuzott nyulat, amelynek nyitott hasüregéből éppen kifityten a mája. Nehéz nem gondolni az áruházakban aközelmúltban csúcsra járatott csokinyüldömpingre, a bárgyún együgyű sztaniol nyúlarcokra. De nemcsak a jelenben utazhatunk az asszociációkkal, hiszen Moldovan a megmunkálás módjában és témájában (filozófusok, polgárok portréi) az antik szobrokhoz tér vissza, a hullámzó testtömegek pedig Rubenst és a barokk látásmódját idézik. Ugyanakkor a szilikontechnika és a grandiózus méretek olyan nemzetközi sztáralkotókkal

vonják egy körbe, mint Ron Mueck, Evan Penny, Jamie Salmon vagy Patricia Piccinini, jóllehet Moldovan nem a minél tökéletesebb élethűségre törekszik, társadalomkritikusnak szánt szobraiban mindig marad valami érzéki festőiség is.

Begyűjtve a látványt és összeforgatva fejünkben a Városi Galériában látottakkal sétálunk át a zebrán hogy a Váci Mihály Kulturális Központ fogadóterében tegyünk pontot az élményre. Itt a monumentalitás közvetlen megtapasztalására nyílik lehetőségünk, és eltöprenghetünk azon, hogy a valós méretektől eltérő nagyítással hogyan változik megítélésünk. Másként nézünk-e és ha igen, hogyan? Érzékenyebbé válunk-e a kis részletek megfigyelésére, elfogadhatóbb-e számunkra a testi hiba, és fogékonyabbak leszünk-e a felszín mögé látva a mesterkelt vagy manipulált helyett a valóságosat felfedezni? Moldovan kiállítása mindenesetre kiváló lehetőséget nyújt arra, hogy kritikai érzékünkön is csiszolva kissé másként figyeljük a társadalmat és annak jelenségeit. Primer állítások a szobrai, amelyek nem bonyolult szimbólumrendszerek kusza szövevényén át kívánnak szólni hozzánk, mégis elérik azt, hogy ne tekintsünk rájuk szimpla realista szobrokként. Látjuk, hogy ez nem a valóság egy szelete, és talán emiatt megnyugtató is mindezzel szembesülni.